Algimantas ČEKUOLIS

Iliustravo Ieva Čekuolytė

Keturi Žiemos Vėjai

Alma littera

North Pole
Greenland
Samoieda
Kamtschatka
Mandshuria
Tropic of Cancer
Ladrone Islands
Corea
Tropic of Capricorn
Antarctic Circle
South Pole
Equator or Equinoctial Line
Madagascar
Maldive
Ceylon
Bengal
Bay
Hindoostan
Persia
Tartary
Mecca
Gallas
Congiro
Bambra
Masal
Jagas
Biri
Sharofra
Mozambique
Ethiopia
Nubia
Borneo
Celebes
New Guinea
Molucca
Philippines
Siam
Pegu
Ava
Tibet
Lassa
Bhotan
Assam
Aracan
Cochin
Malabar
Coromandel
Ceylon
Pacific Ocean
Atlantic Ocean
Indian Ocean
Southern Ocean
Arctic Ocean

RYTYS

– Seniai mes niekur neskridome... Niekur nebuvome... – pasakė jis Nanertakui, kai namuose visi sumigo.

Meškutis tylėjo. Jau kelios dienos jis buvo liūdnas ir beveik nesikalbėjo su Sigitu.

– Mums turbūt greitai teks skirtis, – pasakė jis kartą.

Tą naktį pūtė Rytys. Nanertakas uždėjo Sigitui ant peties leteną – naktį jis kažkaip tapdavo didesnis, galėdavo net apsikabinti – ir jie pakilo, išsprūdo į lauką neužkliuvę už lubų nei už stogo.

Meškutis vedė Sigitą pro debesis, kurie rangėsi kaip grėsmingi drakonai, nors prilėkęs arčiau juos galėjai pradurti pirštu, o garai sėdo ant blakstienų smulkiais lašiukais. Rytų vėjas buvo sūrus, bet skanus, skriejo tarpais jūros paviršiumi, o tarpais virš kalnų ir miestų.

Netikėtai vėjas atsitrenkė į kažin ką kieto ir išsisklaidė, palikęs keleivius ant tvirtos žemės prie didelio namo. O pats šmurkštelėjo pro langinę į vidų.

Sigitas ir meškis – iš paskos ir vos nepateko į didelį tuščią sriubos katilą.

Jame susirangiusi miegojo mergytė. Basa, apsivilkusi tik nelabai švaria suknyte. Ji visada miegodavo katile, nes neturėjo kitos vietos, o tuščiame katile visą naktį būdavo šilta.

– Ei, ei! Gana drybsoti! Laikas žmonėms duoti pusryčius, – pasakė mergytei įėjusi moteris ir pabeldė į katilo šoną.

Din Lin – toks buvo mergytės vardas – nesiginčijo. Iškopė iš katilo, pasėmusi puoduką vandens nusiprausė, švariu skuduru iššluostė katilo, kuriame miegojo, vidų ir ėmė kurstyti ugnį po penkiais puodais ir katilais. Nes buvo rytas, būrys kalnakasių, dirbusių visą naktį, tuoj norės karšto viralo.

Žmonių veidai čia buvo šviesiai geltoni, kai kurių rusvi, akys siauros, tarsi viksva prapjautos, žandai atsikišę labiau negu nosys, ir Sigitas suprato, kad jis Kinijoje, kalnuose, turbūt kur nors giliame užkampyje, nes nesimatė nei geležinkelio, nei aiškesnio plento.

Din Lin sukiojosi kaip vijurkas – nešiojo vyrams ryžius ir sriubą. Kai kurie apsižvalgę tyliai paklausdavo:

– O savo sriubos duosi?

Mergytė linktelėdavo.

Valgyklos savininkė už darbą leido jai miegoti virtuvėje ir duodavo pavalgyti. Din Lin buvo labai dėkinga šeimininkei.

Bet ji turėjo slaptą svajonę – atidaryti Niujorke savo restoraną. Ji nežinojo, kur tas Niujorkas, net nežinojo – arti ar toli, bet buvo girdėjusi, kad ten žmonės mėgsta kinų maistą. Ir žinojo, kad ten, kur yra daug virėjų, prasimušti gali tik pats geriausias.

Už kalvos, persimonų giraitėje, ji įsirengė mažą virtuvėlę. Bandė ir vienaip, ir kitaip. Iš šeimininkės produktų nevogė. Surinkdavo moliūgų žieves – kartais šeimininkė nupjaudavo per storai. Česnakus, svogūnus, jeigu kiek papuvę, šeimininkė išmesdavo. Din Lin viską kruopščiai peržiūrėdavo. Kartais surasdavo penktadalį svogūno, vieną ar porą sveikesnių česnako skiltelių. Geriausiai nusisekė, kai kartą pabandė moliūgų gabaliukus pakepti, paskui juos sutrinti su prieskoniais ir tik tada virti. Buvo taip skanu, kad Din Lin viską išvalgė ir net išlaižė.

Ant žemės gulėjo ryškūs, oranžiniai persimonai, ir Sigitas tyliai, meškučiui nematant, įsidėjo vieną į užantį.

Kitą dieną ji pasiūlė sriubos dubenėlį vienam darbininkui. Tas buvo jau pavalgęs, bet, nenorėdamas įskaudinti mažytės, paėmė.

– Oho! – pasakė paragavęs ir dar kaimynui pasiūlė.

Vaišindama kalnakasius vis žiūrėjo, patinka ar ne. Kartais jie duodavo jai varioką ar porą. Patys nedaug teuždirbdavo.

Din Lin svajojo nusipirkti guminius sportbačius, kad kojos ne taip šaltų, gal net ir puskojines. Bet pinigėlius ji dėdavo į degtukų dėžutę autobuso bilietui į Chandžou. Tai buvo vienintelis miestas, kurio pavadinimą Din Lin buvo girdėjusi. Nežinojo,

kaip toli nuo jo Niujorkas. Nežinojo, kad iki Niujorko labai daug miestų, du žemynai ir vienas vandenynas.

Gal ir gerai, kad nežinojo.

Tą rytą, kai atskrido Sigitas su meškučiu, šeimininkė pamatė: Din Lin vaišina darbininkus. Užsiuto nežmoniškai.

– Bandai su manim varžytis?! Nori mane pažeminti?! – šaukė. – Aš tave priglaudžiau, globoju, o tu man šitaip?

Din Lin, kai ją bardavo, ypač kai neteisingai, nuleidusi galvą žiūrėdavo į savo kojos nykštį. Nuo žvilgsnio šis užsiriesdavo ir padėdavo jai nepravirkti, nesiginčyti, kalbėtis tik su savim pačia.

– Lauk iš mano namų, utėlėta valkata! – plyšojo šeimininkė.

Tai buvo neteisybė. Din Lin kas savaitę trinkosi galvą karštu vandeniu su pelenų šarmu.

Autobusų stotyje jai pasakė, kad bilietas iki Chandžou kainuoja 52 juanius. Ji turėjo tik tris su puse.

Išėjo pėsčia.

Kojas pamušė jau po poros valandų, nors jos buvo užgrūdintos. Užsigavo ir abu nykščius, nes kelias buvo negrįstas ir nelygus. Būtinai reikėjo prisėsti poilsio.

Šalikelėje stovėjo palapinė – gabalas brezento, ištemptas ant keturių pagaikščių. Ruseno krosnelė ir sėdėjo senis ilga žila barzda. Jis vertėsi padangų lopymu. Neturėjo pinigų susimokėti už vietą mieste, tad sėdėjo pakelėje, tikėdamasis – gal kam prakiurs padanga.

Din Lin paprašė, kad leistų pasėdėti ant akmens. Senis linktelėjo galva. Pasižiūrėjo į mergytę, į jos kojas ir viską suprato. Nes jis pats buvo neturtingas.

Kai abu draugiškai patylėjo, senis pasirausė padangų atraižose. Kiekviena jam buvo reikalinga, bet mergytės pėdoms jų reikėjo labiau.

„Keturi žiemos vėjai“ gyvi jau penkiasdešimt metų.
1963 metais keli vaikai mane paprašė papasakoti apie pasaulį.
Šiemet vėl paprašė tą padaryti jų vaikams ir anūkams.
Tačiau jaunimas jau kitoks. Jam reikia faktų ir gyvenimo tiesų.
Pasaką priima tik kaip paveikslo rėmelį.
Todėl „Keturis žiemos vėjus“ teko perpasakoti naujai.
Jeigu dar po penkiasdešimties metų ją reikėtų vėl papasakoti,
praneškite man.

Algimantas

Algimanto Čekuolio pasaka apie pasaulį. Burtininko Svajulio padovanotas stebuklingas meškutis nuskraidina Sigitą į Arkties platybes, jūrų tolius, Afrikos džiungles ar Kiniją. Nuotykiai, pasaulio pažinimas padeda ir pačiam Sigitui augti, suprasti save, draugus ir artimuosius. Tačiau jis gauna ir labai svarbią pamoką – nevalia prarasti Svajulio dovanos.

knygų klubas

Tapkite Knygų klubo nariu!
- Nemokamas knygų katalogas kiekvieną ketvirtį
- Naujausios ir populiariausios knygos
- Ypatingi pasiūlymai
- Knygų pristatymas į namus, darbovietę ar paštą

www.knyguklubas.lt

9 786090 108727
www.almalittera.lt